

Wie waren wij?

Uit het onderzoek

In 1969 werden 189 aankomende studenten lid van het LSC en 250 van de VVSL. Wie waren die nieuwe leden, waar kwamen ze vandaan, waarom kozen ze voor Leiden en waarom voor het LSC en de VVSL? Wat waren hun verwachtingen en in hoeverre zijn die uitgekomen?

In februari van dit jaar kregen alle jaargenoten van wie een mailadres bekend was een uitnodiging voor deelname aan een onderzoek dat in de jaargroep van 1967 was gestart. Het gaat om een sociaalhistorisch onderzoek naar de beleving van de studietijd aan het eind van de jaren zestig en de invloed hiervan op het latere leven. Zoals we in de toelichting schreven waren het roerige tijden met opkomst van een ‘tegencultuur’ en studentenopstanden. Overigens was het bij Woodstock niet alleen flower power en vrije liefde, maar ook veel afzien in de regen en gebrek aan eten.

Woodstock en flower power

Dat de tijden veranderden is ook te zien aan de daling van het ledental bij het LSC en de VVSL. Waar er in 1967 nog 265 nieuwe leden aankwamen bij het LSC en 286 bij de VVSL, was dit in 1969 geslonken tot respectievelijk 189 en 250.

Gegevens uit het onderzoek van ons jaar zijn verwerkt in enkele hoofdstukken in dit jaarboek. Een volledig verslag over de verwachtingen en in hoeverre die zijn uitgekomen en hoe zich dat verhoudt tot jaargenoten die

geen lid werden, en tot jaargenoten uit voorgaande jaren is te lezen op de website van de Stichting Reunistenonderzoek: www.reunistenonderzoek.nl

In dit hoofdstuk een kort overzicht over wie we waren, waar we vandaan kwamen en waarom we kozen voor Leiden en het LSC en de VVSL.

Representatief?

Een kleine 40% van de oorspronkelijke leden heeft de vragenlijst ingevuld. Die uitval heeft verschillende oorzaken. Voor zover bekend zijn 9 VVSL-leden en 20 LSC-leden overleden en hadden respectievelijk 9 en 18 leden te kennen gegeven geen contact meer te willen.

De grootste uitval is echter het gevolg van het ontbreken van werkende (mail) adressen. Voor het LSC was een degelijke ledenlijst beschikbaar en door de sterke band binnen jaarclubs konden daar de meeste adressen wel achterhaald worden, waardoor we 134 potentiële deelnemers konden aanschrijven. Bij de VVSL was er geen complete ledenlijst. Op basis van deelnemerslijsten van eerdere reünies en van de Almanak van 1970 is een namenlijst opgesteld, maar van 79 oorspronkelijke VVSL-leden was geen werkend mailadres vindbaar. Hiervoor zijn naast de veel lossere band binnen de jaarclubs -hele jaarclubs zijn verdwenen- nog een aantal andere redenen: namen zijn veranderd van meisjesnaam in naam van een echtgenoot, mailadressen zijn veranderd van een werkadres in een privéadres en de privacywetgeving maakt dat contactgegevens via het internet of voormalige werkgevers niet meer makkelijk zijn te achterhalen. Tweeëntwintig mensen hebben de vragenlijst wel geopend maar geen antwoorden ingestuurd.

De non-respons is mogelijk deels te wijten aan kritiek op de inhoud van de vragen, die deels al uit voorgaande jaren doorsijpelde. De een vond het onderzoek 'nogal provinciaal, terwijl toch veel jaargenoten wereldburgers zijn geworden', een ander juist dat er 'weinig vanuit gegaan werd dat de studie in Leiden en het lidmaatschap van LSC/Minerva gewoon leuk en gezellig was'. Ook had de situatie na de fusie meer aandacht kunnen krijgen. Of kon men een wijziging van studierichting of universiteit niet goed kwijt. Verder dat veel vragen gingen over de invloed van de studentenvereniging en de universiteit, maar er aan voorbij gingen dat het een fase van het leven was 'je ontwikkelt je ook los van de studie'. En jammer was dat het niet mogelijk was meerdere waarden aan te geven die je je (klein)kinderen wilt meegeven. Uiteindelijk is de bruikbare respons 81 LSC en 86 VVSL vragenlijsten, ruim 60% van de aangeschreven leden van beide verenigingen.

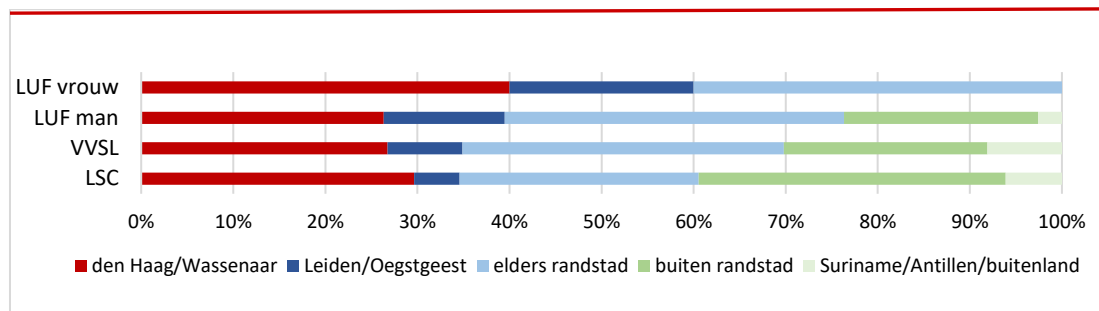
Via het LUF zijn de vragenlijsten voorgelegd aan een onbekend aantal jaargenoten die geen lid waren van LSC of VVSL. Door hen zijn 48 vragenlijsten gestart en 43 ingestuurd; 38 mannen, 5 vrouwen.

Voor beide groepen geldt dat het in ieder geval een selectie is van mensen die nog een band hebben met Leiden, de universiteit en/of de vereniging. De zoektocht naar adressen heeft er echter ook in geresulteerd dat niet alleen de 'trouwe' leden zijn bevroegd. Zoals beschreven in het hoofdstuk 'Wat heb je aan de vereniging gehad' heeft een kwart van de respondenten zijn of haar lidmaatschap al voor het beëindigen van de studie opgezegd.

Woonplaats voor aanvang van de studie

Ruim een derde van alle respondenten woonde voor de start van de studie in de regio den Haag-Leiden, bijna een derde was afkomstig uit de rest van de randstad en een kwart kwam uit de rest van Nederland. 6% kwam van verre: 1,5% uit Suriname en de Nederlandse Antillen en 4,8% elders uit Europa, de Verenigde Staten en Japan.

LSC-leden kwamen vaker van verder weg dan VVSL-leden en die weer vaker dan de respondenten uit de vergelijkingsgroep.

Woonplaats voor de start van de studie

Schoolopleiding

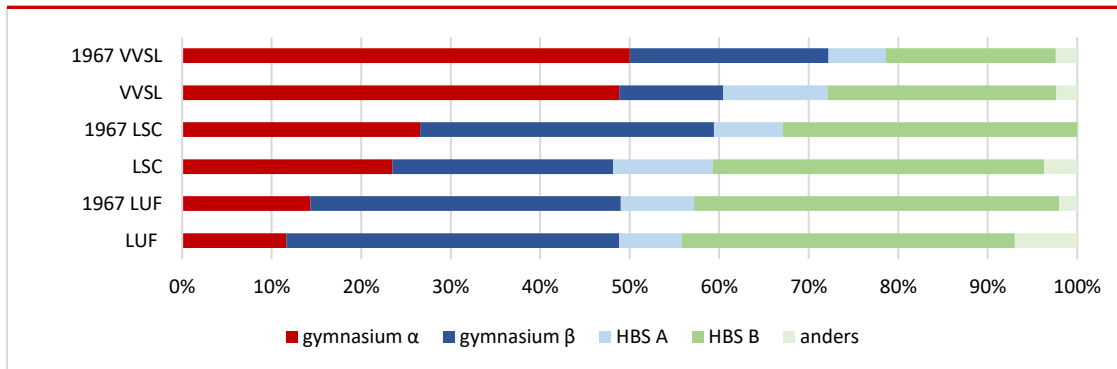
53% van de deelnemende studenten had een gymnasiumopleiding en 43% een HBS opleiding. 4% had een andere vooropleiding, meestal een buitenlands examen. Een deelnemer uit de vergelijkingsgroep was na de MULO, avondopleidingen en een colloquium doctum gaan studeren.

LSC-leden hadden vaker een B-vooropleiding (62%), VVSL-leden vaker een A-vooropleiding (60%), bij de niet leden kwam een A-opleiding zowel bij de mannen als bij de vrouwen weinig voor (resp. 18 en 20 %).

Het percentage LSC/VVSL-leden met een gymnasiumopleiding is in 1969

gedaald ten opzichte van 1967. Alleen VVSL-leden hadden in 1969 vaker een gymnasium dan een HBS-opleiding. Bij LSC-leden en in de vergelijkingsgroep kwamen beide vooropleidingen even vaak voor.

In 1967 was de gymnasium-opleiding nog de meest voorkomende vooropleiding, in ons jaar gold dat alleen nog voor de VVSL-leden.

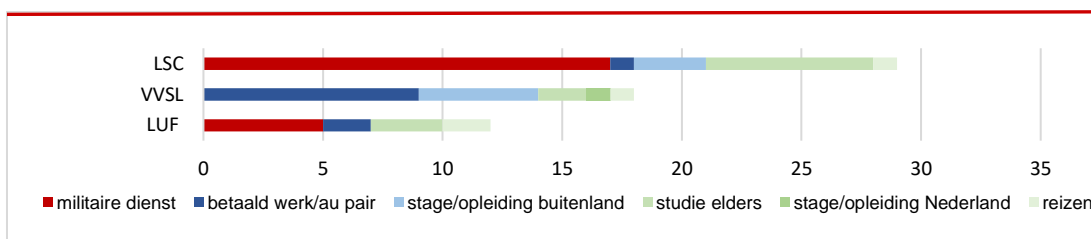

Schoolopleidingen 1967 - 1969

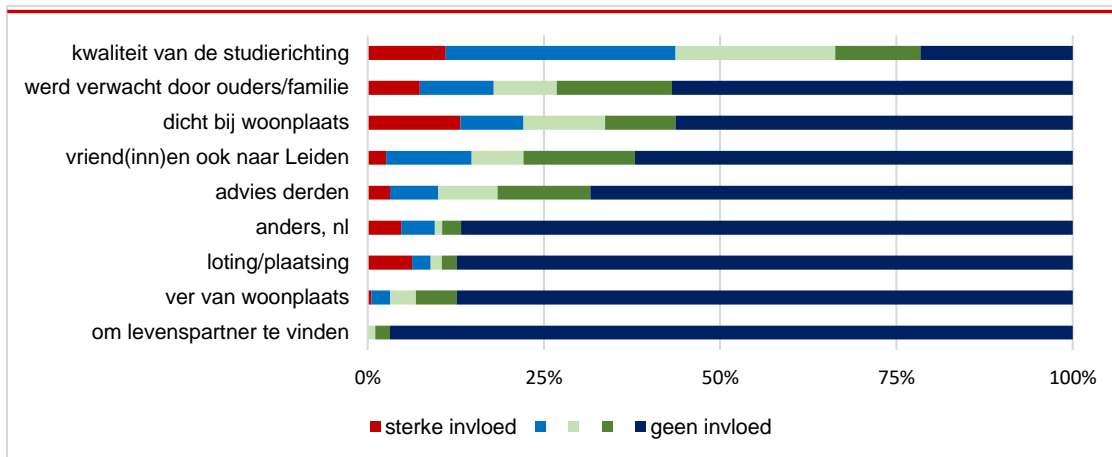
Leeftijd en start studie

De leeftijd bij aankomst in Leiden varieerde van nog geen 17 tot 26 jaar en was gemiddeld 20 jaar voor LSC-leden en 19 jaar voor VVSL-leden en niet-leden.

Niet iedereen begon direct na het eindexamen aan de studie. Om te beginnen bestond de dienstplicht nog en 17 LSC-leden (22%) en 5 (13%) mannelijke niet-leden gingen in militaire dienst. VVSL-leden hadden overwegend een andere reden voor een tussenjaar. Hoewel een tussenjaar met een wereldreis na het eindexamen in 1969 zeker nog niet gebruikelijk was, ging bijna 20% van hen een jaar naar het buitenland als au-pair of voor een stage of opleiding.

Redenen om niet direct na het eindexamen te gaan studeren

Waarom Leiden? (Alle respondenten)

Waarom Leiden?

De redenen om voor Leiden te kiezen waren divers. De kwaliteit van de studierichting, die in alle groepen het meest werd genoemd als (belangrijke) reden voor deze keuze, speelde bij een derde van de deelnemers niet of nauwelijks een rol.

De kwaliteit van de studierichting werd, meer dan enige andere reden, als (sterk) van invloed genoemd bij de keuze voor Leiden.

Bij het LSC werd het meest belang gehecht aan de kwaliteit van de studie. Twee derde van de LSC-respondenten noemden dit als (sterk) van invloed.

Daarnaast noemde 20% van hen het feit dat vrienden naar Leiden gingen, 15% de verwachting van ouders en familie en 12% de nabijheid van de woonplaats als een factor. Bij de VVSL lag dit anders. Hier noemde nog geen 30% de kwaliteit van de studie van invloed en had bij 20 tot 30% de verwachting van ouders en familie en de nabijheid van de woonplaats een meestal sterke invloed op de keus voor Leiden. Voor de studenten die geen lid van LSC of VVSL waren, was, naast de kwaliteit van de studie die door 35% werd genoemd, nog vaker de nabijheid van de woonplaats de sterkste factor. De verwachting van ouders speelde bij hen zelden (minder dan 10%) een rol.

Daarnaast gaf een aantal deelnemers spontaan aan dat Leiden als stad een rol speelde: een echte studentenstad, 'een leuke niet te grote stad', 'sfeer kleine oude stad', 'gevoel voor traditie' en 'vanwege een goede damesroeivereniging'.

Anderzijds was voor sommigen een reden dat het relatief rustig was: 'weinig studentenonrust', 'in Leiden weinig acties in 1968 geweest' of 'mocht niet naar Amsterdam'. Dit strookt met de resultaten over de betrokkenheid bij maatschappelijke ontwikkelingen die zijn beschreven in het hoofdstuk *'Leidse studenten en de maatschappij'* op pagina 175.

Of de reden 'om een levenspartner te vinden' indertijd een rol speelde is de vraag. In ieder geval wordt dit anno 2019 door geen enkele respondent meer als een factor van enig belang genoemd. Dat lijkt ook niet meer het belangrijkste levensdoel van aankomende studentes in 1969 als je de onderzoeksgegevens over hun rol in het arbeidsproces ziet, zie hoofdstuk 'De gestudeerde vrouw in haar leven en werk'.